

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Klerikalne dolžitve.

II.

Kakor še pri vsakih volitvah, tako bodo klerikalci tudi letos upili, da se gre za vero. Začeli so že ubirati to struno. Izdali so namreč volilni oklic, v katerem lažejo, da so liberalci sovražniki vere, da so v službi judov, da so framazoni in sploh vse, samo ne pošteni slovenski narodnjaki. To pesem bodo zdaj peli tudi duhovniki, samo da bi ljudstvo speljali v zmoto, in da bi mogli kmeta pri volitvah ogoljufati.

Kako grda laž je ta dolžitev lažnjivih klerikalcev, da se gre pri volitvah za vero, posname lahko vsak iz tega, da deželni zbor sploh nima pravice se pečati z verskimi in cerkvenimi zadevami. Tudi če bi hotel kaj skleniti, bi to ne imelo veljave, ker mu brani postava, se v te zadeve vtikati. V zadnjih šestih letih so imeli v deželnem zboru liberalci večino. Zgodilo se je samo to kar so liberalci hoteli. V vseh teh šestih letih pa ni deželni zbor nobenega sklepa storil, ki bi bil proti veri in proti cerkvi.

Nasprotno pa so liberalci pokazali, da so boljši katoličani kakor klerikalci, ki imajo Boga samo na jeziku, molijo pa le denar.

Deželni zbor je čestital papežu o njegovem jubileju. To se je moglo zgoditi, samo ker so liberalci bili za to.

Deželni zbor je vladi priporočal, naj na veliki realki v Ljubljani upelje krščanski nauk v vseh razredih kot obvezni učni predmet. To se je zopet moglo zgoditi samo, ker so liberalci bili za to.

Deželni zbor je vlado prosil, naj upelje v srednjih šolah katoliške duhovne vaje; da se učenci utrdijo v veri. Tudi to se je zgodilo samo, ker so bili liberalci za to.

Lejte, ljudje božji, te iste liberalce ki izrekajo papežu na najslovesnejši način svojo udanost in svojo zvestobo, ki se potegujejo za krščanski nauk in za duhovne vaje, ki so torej z dejanji pokazali, da so cerkvi vdani, in da ljubijo sveto vero, te iste vam slikajo hudobni lažnjivci kot brezverce in sovražnike cerkve in vere.

Ali zamore pameten človek verjeti da so ljudje, ki pošteno žive, ki izpolnjujejo vse krščanske dolžnosti, ki se v deželnem zboru potegujejo za vero, sovražniki vere, da so framazoni, ki hočejo cerkve zapreti in altarje podreti? Gotovo ne.

Klerikalci sleparijo kmeta, ko pravijo, da se gre za vero. Klerikalci predstavljajo kmetu, kakor da bi bilo posvetno gospodarstvo nekaj slabih duhovnikov, in kakor

da bi bila korist farovške bisage tudi korist cerkve in vere. To pa ni res. Človek je lahko cerkvi in veri zvest in udan, pa če je sploh pošten rodoljub mora vender zahtevati, da naj se duhovniki ne vtikajo v posvetne reči, ki jih čisto nič ne brigajo. Dajte Bogu kar je božjega, cesarju pa, kar je cesarjevega, je učil Kristus. In s Kristusom pravimo mi: Dajmo cerkvi, kar je cerkvenega, duhovniku kar je duhovniškega — v posvetnih zadevah pa bomo delali, kakor se zdi nam primerno, in se ne pustimo komandirati ne od slabih duhovnikov še manj pa od tacihih poštenjakov, kakor sta ožlindrani dr. Šusteršič ali pa predsednik tihotapskega vinogradniškega društva Vencajz. Ti ljudje pa so nam kmetom vender še preslabi, da bi pred njimi lazili na trebuhu.

Politični pregled.

Notranji položaj. Sedaj vlada v političnem oziru premirje. Vse se bavi le z deželnozborskimi volitvami, ki se bodo vršile jeseni. Državni zbor se zbere šele meseca novembra.

Italija. V Neapolju je umrl jako vplivni laški državnik Crispi.

Francija. Vsled postave o cerkvenih redovih se pripravlja na tisoče redovnikov, da se izselijo iz Francoske. Bati se je, da jih pride posebno veliko v naše itak revne kraje. Kako jih bomo pa redili te ljudi?

Španija. Španska vlada je na veliko zadovoljnost ljudstva klerikalcem kaj močno prestrigla perutnice. Zdaj se pripravlja, da izžene vse tiste menihe in nune, ki ne delajo nič. Ostali bodo le tisti redovi, ki strežejo bolnikom.

Dopisi.

Iz Št. Petra na Krasu. V nedeljo se je tukaj vršil shod zaupnikov. Prišli so najuglednejši možje iz senožetkega, bistrškega, postojnskega, logaškega, cerkniškega in loškega okraja. Prišli so zastopniki ljudstva, zastopniki kmetskega stanu, da se zedinijo glede kandidatov za deželnozborske volitve. Ker ni mogoče sklicati vseh volivcev, posebno zdaj ne, ko je toliko dela, zbrali so se tisti, katerim ljudstvo zaupa, o katerih je ljudstvo prepričano, da bodo izbrali prave kandidate. Na shodu je obveljala ljudska volja, in se je pokazalo, kakšne poslance ljudstvo želi. Zbralo se je jako mnogo zaupnikov, in ti so se po resnem prevdarku zedinili, naj se postavi kót kandidata gg. Arko in Ambrožič. Oba sta znana in spoštovana po vsem Notranjskem. G. Arko bo

kandidat za logaški okraj, g. Ambrožič pa za postojnski okraj. Kmetu vedno sovražni »Slovenec« se je že zaletel v Ambrožiča in ga zmerja z žagarjem. Čudno, da duhovniki tako kmete zaničujejo. Lani so kmeta Zupančiča zmerjali za konjskega mešetarja, in Zupančič je znan izvrsten kmetovalec, je bil večkrat župan in načelnik cestnega odbora, letos pa zmerjajo Ambrožiča z žagarjem, čeravno vedo, da je Ambrožič jeden najvzornejših gospodarjev. Ko je žlindrova družba naskočila kmetijsko družbo, takoj so duhovniki drugače mislili o našem Ambrožiču. Duhovniška stranka je takrat hotela spraviti ravno tega Ambrožiča v glavni odbor kmetijske družbe. Postavila ga je kot kandidata, ali Ambrožiča ni vprašala, če hoče prevzeti kandidaturo, postavila ga je za kandidata proti njegovi volji. Klerikalci so pač vedeli, da je Ambrožič izvrsten gospodar in so upali, da bodo z njim lahko zmagali, ker mu ljudstvo zaupa. Mislili so: če le zmagamo, potem ga bodo že pregovorili. Takrat so Ambrožiča na vse pretege hvalili in hvalili so ga po pravici, kajti Ambrožič je res mož, ki je v vsakem oziru na svojem mestu. Takrat so duhovniki rekli, da je malo takih mož, kakor je Ambrožič, zdaj pa ga nakrat zasramujejo, da je žagar. No, le tako dalje. Notranjci poznamo tako Ambrožiča kakor Arkota, mi vemo, da sta oba plemenita značaja, in da bodeta izvrstna poslanca, in zato ju bomo z navdušenjem volili. Farovski podrepniki in skledolizniki pa naj le volijo žlindrovce.

Iz Podrage. Iz polemike, ki jo je vodil te dni g. Anton Uršič iz Št. Vida v »Slovenec« s »Slov. Narodom«, ki mu je bil v najostrejših izrazih očital, da je o povodenjski nesreči v Št. Vidu l. 1885. kot takratni in po povodnji prizadeti župan državno in deželno podporo s pokojnim župnikom Tomažičem tako krivično in sebično razdelil, da je dobil on 50 odstotkov od na 1200 gld. cenjene škode, ki je pa baje bila veliko manjša — nekdo trdi celo, da ni niti 200 gld. znašala! — dočim so notorični siromaki dobili le po 7 do 10 odstotkov od cenjene škode ali pa ničesar — iz te polemike posnel sem, da on noče »Slov. Naroda« radi tega tožiti, pač pa da ima grešno poželenje, mene tožiti, ako mu jaz kaj tacega očitam, ker hoče se g. Uršič pred svojimi pristaši s tem bahati, da se jaz skrivam bojazljivo za »Slov. Narod«, hočem mu s tem svoj pogum pokazati ter izjavljam, da je bila razdelitev povodenjskih podpor l. 1885. krivična, in da je tej krivični razdelbi sokriv po povodnji prizadeti takratni žu-

pan g. A. Uršič ter pričakujem, da bo imel pogum, tožiti me.

Ivan Božič.

Iz Dol. Logatca. K notici »Vrhunec katoliške nesramnosti« Vašega cenjenega lista z dne 8. avgusta t. l. št. 31 tikajoče se popravka klerikalnega poštenjaka A. Uršiča iz Št. Vida pri Vipavi Vam sledeče naznanjam, da v javnost pride moralna zaušnica, katero Uršič v polnej meri zasluži. V tistem času, to je pred 16. leti, ko je v občini Št. Vid povodenj bila, sem bil jaz v Porečah v Št. Vidu najemnik mlina, žage in stope in sem moral letne najemščine 300 gld. plačati. Kratek čas pred povodnjo umrla mi je soproga, zapustivši 6 nedoraslih otrok. Imel sem 2 prašiča, za 150 gld. čresla in razne hišne oprave, kar je pridrvila povodenj in mi je vse odnesla, podrla mlin, žage, stope in jez, tako da smo si komaj življenje rešili, a drugega ničesar. Siromak sem bil v največji meri. Ko sta tedanji tedanji župan A. Uršič in umrli župnik Tomažič denar delila, sem šel k Uršiču in ga prosil, naj tudi meni primerno podporo nakloni, a on se je odrezal: »Ti ne dobiš nič, ker nisi domačin«.

Nesramnik je bil toliko predrzen meni kaj takega v obraz reči, ne da bi bil on premislil, da je njegova zibelka tam nekje pri Podragi tekla; toraj tudi ni bil šentviški domačin, a podporo si je vendarle prisvojil. Kako škodo da je Uršič imel, se lahko razvidi iz tega, da je njegov mlin bil čez dva dni zopet v prejšnjem redu.

Kako si je Uršič 1200 gld. fakične škode izračunal, to mora le njega prebrisana buča vedeti, a drugi živ krst ne. Vendar je čudno, da nisem kot ptujec niti vinarja podpore dobil, akoravno so pa davke in občinske naklade brez obzira na to, da sem ptujec, od mene tirjali in sem jih moral jaz plačati.

Naj se Uršič še tako pere in vso klerikalno žajfo porabi, ožlindran ostane in bo.

Uršič se je zdaj oglasil, ker sta župnik Tomažič in drž. poslanec Obreza mrtva; in sedaj hoče krivdo na ta dva zvrčati, ko se ne moreta razgovarjati. 16 dolgih let je molčal, a zdaj se revše šopiri in napihuje, kakor žaba, ko je hotela volu enaka biti.

J. P.

Iz Krškega okraja. Kmetovalci Krškega okraja smo ponosni, da smo pri lanskih državnozborskih volitvah tako moško se potegnili za našega kmetskega kandidata Iv. Globočnika. Po vseh listih se je bralo, da smo se izkazali kot zavedni neustrašeni pravi možje. In tako kakor pri lanskih volitvah, hočemo postopati tudi pri letošnjih volitvah v dež. zbor. Naš kandidat pa mora biti mož, ki tudi zasluži naše zaupanje, kakor ga je zaslužil kandidat za državni zbor Ivan Globočnik. Naš poslanec mora imeti srce za kmeta, za ubogi, zatirani kmečki stan, naš kandidat mora biti sam kmetovalec, mora biti mož, ki iz lastne skušnje ve, kje kmeta čevelj žuli. Takega kandidata izbrali si bomo tudi letos, in ker smo možje in ne šljeve pojdemo zanj z navdušenjem v boj in s klicem: Živio kmečki stan. Takega mišljenja so vsi pametni kmetovalci vsega Krškega političnega okraja. Zato pa se vse smeje poročilu, da hoče pri nas kandidirati ravnatelj Krške meščanske šole g. Lapajne. Ta gospod je

že veliko let v Krškem, pa doslej se ni čisto nič zmenil za nas kmete. Kmetski stan ima v Krškem mestu marsikakega resničnega in vnetega prijatelja, a g. Lapajneto doslej nismo poznali s te strani. O njem vemo le toliko, da zelo leti na groš, da bi povsod rad kaj zaslužil, in da se zaradi tega povsod štuli, kjer je kaj dobička. Pri nas je marsikdaj prilika ljudstvu kaj dobrega storiti, pa g. Lapajneto ni bilo nikdar zraven. Sicer je pa Lapajne bližnji sorodnik tistega Vencajza, ki je bil nekdanj pri nas za sodnika, in ki je pri nas v najslabšem spominu. Ta Vencajz pride tudi v dež. zbor, in ker ima veliko več soli v glavi, kakor naš Lapajne, je čisto gotovo, da bo klerikalec Vencajz, ki je posebno zaslovel kot predsednik tihotapskega vinogradniškega društva, vodil na špagi Lapajneto. Mi pa klerikalca ne maramo, ampak hočemo naprednega poslanca. Lapajne se nam ponuja, češ, da bo v deželnem zboru posredoval mej naprednjaki in mej klerikalci. To je že več kot smešno. Časi so resni. V naši deželi divja boj in ta boj se mora dobojevati. Ali zmaga kmetski stan, ali pa bo premagan. Zdaj ni čas za posredovanje, zdaj je čas, se krepko zavzeti za kmečko korist, za obrambo kmečkega stanu, zdaj potrebujemo celih mož, ne taci, kakor je g. Lapajne, ki je že zrel za penzijo in ki sploh ne postopa tako, kakor se spodobi za narodnjaka. Pošten narodnjak ne more biti klerikalec. Če že neče stati na strani kmečke stranke, vsaj zmešnjav naj ne dela. Lapajne ne bo nobenega klerikalnega glasu dobil, zato bodo že duhovniki skrbeli, ujel bo torej kvečjemu nekaj naših glasov in s tem oškodoval kmečko stranko. Mi zavedni kmetovalci na noben način ne maramo Lapajneto in zato mu odločno kličemo: Nikar ne delajte zgage, vi niste mož, ki bi ga mogel zaveden kmet voliti za poslanca.

Iz Mirne. V 15. številki »Domo-ljuba« ste nam pisali nekaj o našem smrdljivem »Rodoljubu«. Pa pisalec »Lažiljubovi« merka, da ne boste sami bolj smrdljivi, kakor je naš »Rodoljub«. Piscu »Lažiljubovemu« jaz naravnost rečem, da je lažnik. V »Lažiljuba« piše, da pride v našo faro kar 15 »Rodoljubov« zastonj, pa to je grda laž. Sram vas bodi, ker lažete. Pride jih vse skupaj samo 10 izvodov, potrebujemo jih pa ne samo 15, marveč 15krat 10. Vi le merka, da bo katirikat kaj vredna pridiga. Jaz mislim, da je boljše, da za cerkveno opravilo kaj izštudirate, da ne bo pridiga samo od farovške kuharice, kako je ona fajn. Vi le pogledajte nekoliko na svojo klerikalno gardo, pred vašim pragom na Mirni, da ne bo tisti, kateri ima svojo ženo v zakonu, drugih nedolžnih deklet po Mirni na svoje zapeljive limanice lovil. In zraven je ta grešnik še v bratovščino Sv. Reš. Telesa vpisan, da se z gorečo svečo postavlja pri procesijah. Sram vas bodi. Pa še nekaj. Kaj pa s cerkvenimi ključarji, ali imamo katerega na Mirni, ali nobenega? Izvolil ga ni nobeden, kvečjem če ga je vaša kuharica. Ali gre pri tem vse pošteno, ker še farani ne vemo ali ima sv. Janez Kersnik katerega ključarja ali ne. Kaj pa ali je to tudi pošteno, da, ako kateri zavedni kmet ali njegova žena umrje, gre njegov sedež v cerkvi precej na dražbo, med tem pa Šularjeva dva ne gresta. To je vse pošteno, kaj ne? Mer-

kajte, da ne bo za vas enkrat tista peč, kakor vi pišete, da bo za nas. Za enkrat dosti. Pa merka, da ne bo še več treba pisati o vas in vas še z imenom povedati. Pisati imamo pa še veliko o vas, samih resničnih, pa jako grdih reči. Drugo pot se vam tudi podpišem, ako bo treba.

Zaveden kmet.

Iz Št. Petra med. selu na Štajerskem. Kakor jih je več, je tudi naš dušni pastir, — da ima posebne prijateljce, katerih se pa doma ne upa nastopiti; kadar se kam pelje, pričakujejo ga prijateljce že na odločenem mestu. Tako se je zgodilo dne 4. avgusta t. l.; vozil se je naš dušni pastir Janez Šparhagl Nepomuk na Pišce, pri Končanu pod sv. Emo ga je čakala prijateljca Grilka. Ko jo dušni pastir zagleda, jo nagovori: »Kam pa vi greste — gotovo na sv. Gore? Sedite se gor, se zraven mene lahko peljete.«

Ko sta se dne 7. avgusta t. l. vrčala domov, sta pri Starovaškem Podčetrtkom obedovala, je naš lažnjivi župnik izrekel: »To je moja sestra in kuharica«. Pa ni sestra, ni kuharica, ampak je le ljubica.

Postiljona je prosil, da bi jih sprejel na poštni voz do Št. Petra, postiljon pa odgovori: »Vi gospod, se že sprejmete, ali takih bab jaz ne vozim.

V Št. Vidu pri Ponikvi se reklo o ka-ka-ko, v Št. Petru na med. selu se pa pravi joj-joj Nepomuk.

Št. Peter na med. selu na Štajerskem dne 8. avgusta 1901.

Iz šmarskega okraja na Štajerskem. Nedavno je cenjeni Rodoljub objavil notico o slabi šolski vzgoji v neki šoli tukajšnjega okraja. Temu je treba dostaviti in pojasniti, da je istih nepovoljnih, vzgojnih razmer vzrok dotični župnik sam, ko je takoj po nastopu iste župnije začel nesposobno psovati šolsko mladino, in potem zmerjati, obrekovati in tožiti posamezne, mirne občane, občinske odbornike, g. župana, ter jim odstranil edinega miroljubnega učitelja. V takih po g. župniku provzročenih neugodnih razmerah si je en del dotične občine ustanovil drugo od župnišča oddaljeno svojo šolo.

Vrstilo se je potem v tej občini pod istim župnikom v kratkem času več učiteljev, pa nobeden še ni mogel s takimi razmerami zadovoljen biti.

Tako se pa godi tam, kjer duhovnik namesto miru in ljubezni do bližnjega, le nemir in razpor v občini seje, zlasti pa, ako še njegovo vedenje v npravstvenem oziru slabo vpliva na ljudstvo, v takem slučaju se župnija demoralizuje. In naš božji Učenik veli: »Gorje tistemu, ki daje pohujšanje!« — Neopravičljivo pa je to, da se niti predstojni k. šk. ordinarijat ne potruji vendar že storiti potreben konec takim že povsod okrog znanim, večletnim, kvarljivim razmeram.

M. T.

Rodoljubi!

Pripravljajte se za deželnozborske volitve.

Vaše geslo bodi: Kmet s kmetom, gospod z gospodom.

Domače in razne novice.

Deželnozborske volitve. Klerikalci čutijo, da se je kmet naveličal njih obljub, katerih imajo pred vsakimi volitvami na mernike, na katere pa pozabijo vselej, čim so volitve končane. Ker vidijo ljudsko nevoljo, pa hočejo z večjo strastjo in z največjim ščuvanjem doseči zmago. Kakor sestradani mesarski psi na plen, tako so se zagnali klerikalci v volilni boj. Lažejo ti ljudje, da smrdi do neba. Uprimo se z vso silo tej ničvredni stranki, ki jo vsak dostojen človek zaničuje, tej stranki, ki je vse izdala in prodala, kar je narodu svetega. Klerikalci kupčujejo z verskimi svetinjami, kakor najustudnejša rubijanka z ženskim mesom, klerikalci goljufajo in molzejo kmeta, da bi tega ne storil najzavrženejši jud, klerikalci molzejo meščana, trgovca in obrtnika. Vera, domovina, narodnost — vse je tem ljudem na prodaj. Ožlindrana klerikalna stranka je izdala lopovski oklic, v katerem tako podlo, tako nesramno laže, da bi se sramoval tako lagati še najbolj pogavgani cigan. Na noge torej ljudje, da se ta ničvredna stranka koliko mogoče zaduši, saj bo potem mir v deželi.

Shodi. V nedeljo je bil v Erzelju na Vipavskem dobro obiskan shod, na katerem je bilo z navdušenjem sklenjeno, voliti zopet Ivana Božiča v deželni zbor. — Isti dan pa je imel dr. Tavčar shod v Novem mestu. V svojem govoru je dokazal, da je klerikalna stranka za našo deželo pravo božje prokletstvo. — Tudi ožlindrani poštenjak dr. Šušteršič je imel v nedeljo v Ljubljani nekak shod, a pri zaklenjenih vratih, ker se boji volivcev kakor potepuh žendarjev. Na njegovem shodu ni bilo skoro nič volicev, največ tacihi najetih kričočev, ki nimajo volilne pravice, in katerim je frakelj šnopsa čez vse na svetu.

Klerikalni nauk o volitvah. Kako pokvarjeni in malopridni ljudje so klerikalci, to se je zopet te dni izkazalo. Prišlo je namreč na dan, da je od škofa odobreni časopis »Bogoslovni četrtletnik«, ki izhaja v nemškem jeziku, katerega pa se klerikalci na pamet uče, priobčil cel pouk, kako se mora pri volitvah slepariti. Omenjeni list pišejo in izdajajo duhovniki in duhovnik je spisal tudi razpravo, kake lumparije naj duhovniki uganjajo, da pri volitvah zmagajo. V tej razpravi se uče, da je kupovanje glasov klerikalcem dovoljeno, dasi je to po postavi prepovedano. Klerikalci uče: če kdo za denar glasuje, stori dobro, Bogu dopadljivo delo, če pa za denar glasuje z liberalci, pa stori greh. To so poštenjaki, kaj? Pa še lepše reči se uče v tej razpravi. Uči se krasti čast in tudi imetje nasprotnikov, da, naravnost se ukazuje, da se mora klerikalcem nasprotnega kandidata zasramovati kar se da. Tu se je zopet izkazalo, da pri klerikalcih namen posvečuje sredstva. Našo sveto vero nam hoče ta druhal onečistiti ter uči, da je Bogu dopadljivo, če se pri volitvah slepari. Branimo našo sveto vero pred temi do kosti pokvarjenimi klerikalci. Dokler se bodo duhovniki v posvetne reči vtikali, bodo zmiraj sveto vero pačili, zato pa jim pri volitvah zakličimo: Nazaj pred oltar.

»Vinogradniško društvo«. Zadnjič smo poročali, da je prišlo na kant tisto

tihotapsko vinogradniško društvo, ki je vpeljalo kar na vagone tirolskega petjota v našo deželo in s tem naredilo velikanško škodo našemu vinogradništvu ter spravilo kranjsko vino ob dobro ime. Predsednik tega tihotapskega društva je dr. poslanec Vencajz. A zdaj je samo še po imenu predsednik, kajti gospodje od klerikalne »Ljudske posojilnice«, ki bo pri »Vinogradniškem društvu« izgubila okrog 30.000 K, so Vencajza odstavili od predsedstva. Zakaj, tega ne povedo, pa bo že prišlo na dan. Kamor pogledaš pri klerikalcih, povsod smrdi po — žlindri.

Občinske volitve v Kamniku so za klerikalce žalostno iztekle. Klerikalci so trdno upali, da bodo zmagali, in da dobi kamniško mesto klerikalen odbor in klerikalnega župana. Pa ne bo nič. V odboru je 12 naprednjakov in le 6 klerikalcev. Sedanji klerikalni župan bo odstavljen in na mesto njega izvoljen narodnonapredni župan.

Prva slovensko-katoliška cerkev na Kranjskem. V nedeljo so v Metliki slovesno blagoslovili temeljni kamen za novo slovensko-katoliško (unijatsko) cerkev na Kranjskem. Župnik Hranilović je vse opravilo izvršil v slovenskem jeziku. Slovenski obred je mnogobrojno ljudstvo globoko ganil, kar latinske katoličane hudo jezi.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se je letos vršila v Mariboru ob dosti obilni udeležbi. Značilno je, da se zborovanja ni udeležil noben mariborski kanonik. Sram jih bodi! Družba je lani imela 33.133 K dohodkov, in 35.243 K izdatkov. Predsednik je rekel, da bi družba še tri mesece ne mogla živeti, če bi je ne podpiralo slovensko ženstvo. Ženstvo, ki deluje s tako vnemo za družbo je pa vsekrog naprednega mišljenja. Klerikalke — v Ljubljani jim pravijo klerikavke — ni nobene vmes. Društva in posojilnice so lani darovale Ciril-Metodovi družbi 2158 K, a mej temi društvi in posojilnicami ni ne ene klerikalne. Celo »Ljudska posojilnica«, ki ima 6 milijonov vlog, še krajcarja ni dala. Tudi »Katoliška tiskarna« ni še nikdar nič dala, dasi ima do 20.000 K čistega dobička na leto. Pač pa daje liberalna revna »Narodna tiskarna« vsako leto 100 K. Mej časopisi so nabrali liberalni »Slov. Narod« 3508 K, klerikalni »Slovenec« 281 K, »Slovenski Gospodar« pa 181 K. Kakšen razloček mej »Narodom« in »Slovincem«. Tu se vidi, da družbo sv. Cirila in Metoda mi liberalci vzdržujemo, klerikalcem pa družba ne diši, ker je narodna. Družba se vzdržuje z liberalnim denarjem katoliške redovniške šole, a tisti duhovniki, ki za družbo nič ne store, vpijejo vendar, da smo liberalci brezverci. Fej takim obrekovalcem.

Potres. Dne 12. t. m. so v Krškem v Rajhenburgu in v ondotni okolici čutili zvečer prav močan potres.

Novi bankovci. Dne 2. septembra pridejo v promet novi bankovci po 10 K, stari naši petaki pa se bodo vzeli iz prometa.

Zopet obsojen. Duhovniški »Slovenec« je bil pred nekaj dnevi zopet obsojen, in sicer na globo 60 K in na povračilo sodnih stroškov. Tožil ga je nadučitelj Janko Žirovnik iz Št. Vida nad Ljubljano.

Nov »Narodni dom« v Trstu. Slovenski rodoljubi pri spodnji sv. Mariji Magdaleni v Trstu so kupili za 20.000 gld. lepo hišo, kjer napravijo nov »Narodni dom«.

Uboji. V neki gostilni v Kisovcu pri Zagorju je te dni prišlo mej premo-garjem Franom Prosencem in Antonom Majdičem do prepira. Prosenc je Majdiča baje s steklenico udaril po glavi tako, da ga je na očesu hudo poškodoval. Majdič je vsled te poškodbe v petek umrl. — V Janišbergu pri Kapeli na Štajerskem je neki fant zagnal na 60letno posestnico Marijo Žingovič s tako silo nož, da se ji je isti zabodel globoko v prsi, in je žena takoj umrla.

Utonil je 10. t. m. popoldne pri kopanju v Reki pri Vremskem Britofu na goriško-kranjski meji g. Vinko Brence, uradniški aspirant pri južni železnici v Divači.

Kak prijatelj kmetov je župnik Mikuž v Št. Jurju ob južni železnici naj razvidijo tisti, ki se tako radi drže njegove suknje iz sledečega: Občina je hotela zidati novo šolo in bi bila rada dobila posojila 6000 gld. pri župnikovi posojilnici. Župnik ni dal občini denarja, marveč je zahteval, da vzamejo nekateri posestniki posojilo za občino na svoje ime, tako da so s svojim premoženjem porok, če bi kaj prišlo. Župnik je zahteval za posojilo po pet in pol od sto in je tako tudi posojilo dal. V hranilnici nese župniku denar le 4% do 4½%, pri šentjurskih pametnih kmetih pa 5½%. Župnik že ve, zakaj je ustanovil posojilnico v Št. Jurju. Dokler bode kmet neumen, si bodejo farji še vedno roke meli in se njim smejali v pest.

Zaupni shod na Štajerskem. Dne 22. t. m. bodejo mariborski rudečkarji vender enkrat sklicali shod zaupnih mož v Maribor. Taki zaupni shodi nimajo za kmeta nobenega pomena. Duhovniki in dohtarji bodejo imeli prvo besedo. Kmeta ne bodejo poslušali ali se pa bodejo ž njim norčevali, ker ne zna tako učeno jecljati, kakor oni. Toda, če bodejo kmetje na shod povabljeni, naj se ga le udeleže in naj povejo tam brez strahu svoje mnenje dosedanjim svojim izvoljencem in naj se ne ustrašijo groženj duhovniških, svojih nasprotnikov. Tem gospodom je treba enkrat zabrusiti resnico v obraz, da bodejo bolj spoštovali ljudsko voljo in bolj delali kakor dosedaj. Povabiti hočejo na shod tudi napredne kmete, katere pa hočejo, kakor se je izrazil kranjski lisjak v štajerskem klerikalnem brlogu, vreči ven, če njim ne bodejo po volji. To je, če ne bodejo na shodu dali prav duhovnikom in dohtarjem. To bode veselo na shodu, če hočejo fajmoštri in dohtarji metati kmeta iz zaupnega shoda. Pride tudi čas, ko bodejo kmetje metali fajmoštre in dohtarje iz svoje srede in ta čas ni več daleč. Kmetje le pogumno naprej pod zastavo naprednega kmetskega vodstva. Svoji k svojim, kmet s kmetom.

Kmetska organizacija na Štajerskem vrlo napreduje. Kakor se nam poroča, se bodejo v kratkem v štirih sodnih okrajih zasnova napredna slovenska kmečka društva. Tako je prav. Vsak sodni okraj na slov. Štajerskem naj ima tako društvo. Dotičniki, ki hočejo v svojem

okraju zasnovati »Slov. kmečko društvo« dobijo pojasnila pri »Slov. kmečkem društvu« v Šmarju pri Jelšah.

Strašna eksplozija. V Filadelfiji je počil kotel s plinovim etrom. Porušilo se je 5 hiš, ubitih je bilo 10 oseb, ranjenih pa 40.

100.000 štrajkujočih delavcev je sedaj v Newyorku. Vsi so delali v rudokopih in pri železnicah.

Dvoboj med ženskama. V nekem gozdiču pri Parizu sta se hoteli dvobojevati dve znani gospodični — radi ljubimca, katerega je vzela prva drugi. Šablja je imela razsoditi, katera izmed nju ima nanj pravico. Tóda ljubimec, ki je zaman miril tekmovalki, je ovadil vse policiji in ta pa je preprečila nevarno bitko.

Vino — pijača za konje. Na južnem Francoskem je veliko pomanjkanje konjske piče, zato so domači kmetje in viničarji iztuhtali jako redilno sredstvo za konje — krmiti jih z vinom. Najpoprej so ga mešali z vodo, toda pozneje manj in manj, in konjim se baje jako dobro godi. Sicer pa na Bavarskem že zdavnaj napajajo konje s pivom.

Gospodarske stvari. Sol.

Država ima od soli na leto okrog 40 milijonov kron čistega dobička. Ni čuda, zakaj sol je silno draga. To se pravi, sol je draga za kmeta, za bogataša je po ceni. Le poglejmo, kako se sol plačuje.

Bogati fabrikantje, ti milijonarji, dobivajo iz Vjeličke 100 kilogramov soli po 1 gld. 37 kr., kmet pa mora za taisto sol za 100 kilogramov plačati 10 gld.

Bogati fabrikantje dobivajo iz Halajna meterski cent soli po 2 gld. 4 kr., kmet pa mora za meterski cent ravno te soli plačati 10 gld. 80 kr.

Celo živinsko sol, ki je človek ne more vživati, mora kmet plačevati po 5 gld. meterski cent, čeprav velja državo cent te soli samo 62 kr.

To je vnebovpijoča krivica, toliko večja, ker se na železnicah silno mnogo soli pogubi.

Vi uprašujete, zakaj se ta krivica ne odpravi? Zato ker imate kmetje same take poslance, ki kmeta zaničujejo in ga za norca imajo. Kakor si kmet pri volitvah postelje, tako potem leži.

Deželni odbor Kranjski

bo letošnjo jesen oddajal bike plemenjake cikaste (Pincgavske-Belanske) in sive (Muricodolske-Muriške) pasme proti polovični nakupni ceni pod običajnimi pogoji in sicer v prvi vrsti občinam, potem pa tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje so vložiti do 9. septembra t. l. deželnemu odboru v Ljubljani ter jim je priložiti znesek 20 kron kot vadij.

Tržne cene v Ljubljani 10. avgusta 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	18	—	Špeh povojen, kgr.	1	60
Rež, "	14	—	Surovo maslo, "	2	—
Ječmen, "	13	80	Jajce, jedno . . .	—	5
Oves, "	16	40	Mleko, liter . . .	—	20
Ajda, "	14	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	18	—	Telečje "	1	30
Koruza, "	13	—	Svinjsko "	1	50
Krompir, "	4	60	Koštrunovo "	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec . . .	1	10
Grah, "	—	50	Golob . . .	—	40
Fižol, "	—	24	Seno, 100 kilo . .	5	—
Maslo, kgr.	2	40	Slama, "	4	50
Mast, "	1	50	Drva trda, klfr.	8	—
Špeh svež, "	1	30	" mebka, "	5	—

Loterijske srečke.

Gradeo, 3. avgusta.	24, 69, 34, 33, 22.
Brno, 24. julija.	86, 24, 19, 40, 55.
Dunaj, 3. avgusta.	59, 41, 79, 22, 60.
Lino, 27. julija.	85, 30, 1, 31, 84.
Praga, 31. julija.	61, 22, 83, 59, 58.
Trst, 10. avgusta.	2, 10, 59, 69, 83.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
ali (1115—7)

Ant. Rebek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: **na Kongresnem trgu 14**

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

**obrestuje po 4½% od dne vložitve
do dne vzdige**

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik,
predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.
Telefon št. 135.

Gostilno in prodajalno

ob deželni glavni cesti z živahnim prometom se daje pod ugodnimi pogoji takoj v najem.

Več se izve pri **Antonu Janež-u**, posestniku v Babnem polju, pošta Staritrgr pri Rakeku.

! Veliko denarja!

do 1000 kron na mesec

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakterega stanu — (tudi kot postranski zaslužek).

Več se izve pod „Reel 118“ po anononi pisarni **E. Kristoffik, Innsbruck.** Poštno predalo 36. (847-33)

Kava (cikorija) in sladna kava

družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani

ki se dobi v vseh spece-rijskih prodajalnicah, in brez katere bi ne smela biti nobena slovenska hiša — je najboljša primes k pravej bobovej kavi, katera jej daje dober okus in lepo barvo! — Kupujte in zahtevajte povsod kavo družbe sv. Cirila in Metoda! ***

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Najnižje cene.

Preobleke.

Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Notarska pisarna c. kr. notarja Ivana Plantana

nahaja se od 6. avgusta naprej

na Dunajski cesti

v Fröhlichovi hiši št. 11 v pritličji.